

УДК 697

Е.Ю.ШЕВЧЕНКО
КП "Харківводоканал"

ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗДІЙСНЕННЯ КОНЦЕНТРАЦІЇ КП "ВТП "ВОДА" І КП КГ "ХАРКІВКОМУНОЧИСТВОД"

Розглядається підвищення якості надання послуг з водопостачання, водовідведення, які відповідатимуть стандартам якості та економічно обґрунтованим тарифам, достатнім для ефективної роботи в умовах ринкових відносин.

Рассматривается повышение качества услуг водоснабжения, водоотведения, которые будут соответствовать стандартам качества, обоснованным тарифам, достаточным для эффективной работы в условиях рыночных отношений.

Quality service improvement of water-supply and sewerage that will meet quality standards, substantiated tariffs sufficient to work effectively in the conditions of market relations are considered in the article.

Ключевые слова: житлово-комунальне господарство, реформування, концентрація, комунікативна політика, реалізація послуг, збір платежів.

Водопостачання та водовідведення є дуже актуальним для забезпечення нормального існування міст. КП каналізаційного господарства "Харківкомуночиствод" було найбільшим в Україні підприємством каналізаційного господарства, стратегічним об'єктом, від надійності роботи інженерної системи водовідведення якого та якості очищення стічних вод істотно залежить екологічний стан мегаполісу. КП "Виробничо-технологічне підприємство "Вода" – це складний комплекс водогосподарських об'єктів, що включає в себе водосховища, водозабори, споруди кондиціонування води, комплекс насосних станцій, резервуари чистої води, водопровідні магістралі, водоводи, водопровідні мережі.

Рішення про ліквідацію КП "ВТП "Вода" і приєднання його до КП КГ "Харківкомуночиствод" ухвалили депутати на пленарному засіданні IV позачергової сесії Харківської міської ради. Однією з найважливіших причин прийняття рішення Харківської міської ради щодо припинення дії КП "ВТП "Вода" і приєднання його до КП КГ "Харківкомуночиствод" було скрутне фінансове становище КП "ВТП "Вода". Це рішення спрямоване на ефективне управління комунальною власністю [1].

Створення цілісного комунального водопровідно-каналізаційного комплексу міста із зосередженням засобів виробництва, робочої сили та обсягів надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення, що сприятиме підвищенню ефективності, надійності функціонування систем водопостачання та водовідведення, вирішенню

питань єдиної технічної і тарифної політики, поліпшенню фінансового стану суб'єктів господарювання та позбавленню збитковості, залученню інвестицій в реконструкцію систем водопостачання і водовідведення міста, удосконаленню структури підприємства, забезпеченню високої якості наданих населенню послуг, відповідних державним і соціальним стандартам, підвищенню маркетингу і започаткуванню нових каналів надання послуг [2, 3].

При об'єднанні підприємств буде стабілізовано фінансове становище і досягнута беззбиткова діяльність підприємства за рахунок:

- оптимізації витрат шляхом скорочення адміністративних витрат, виключення дублювання функцій за рахунок організаційних заходів. Передбачається скорочення чисельності робітників як в КП "ВТП "Вода", так і в КП КГ "Харківкомуночиствод". Внаслідок цього витрати зменшаться на 69120 тис. грн. Проведення вищезначених дій надасть можливість підприємству виконувати ті ж самі функції, але зі значним зменшенням кількості робітників для запобігання дублювання функцій, в першу чергу адміністративно-управлінського персоналу;
- скорочення питомих витрат матеріальних, паливно-енергетичних та трудових ресурсів в результаті здійснення заходів з енергозбереження.

Вивільнені кошти від скорочення чисельності будуть спрямовані на виконання Програм енерго- і ресурсозбереження, розроблених КП "ВТП "Вода" і КП КГ "Харківкомуночиствод" за видами діяльності.

Водопостачання: внаслідок виконання заходів цієї Програми собівартість послуги зменшиться: за 2011 р. – на 11220 тис. грн., за 2012 р. – 15136 тис. грн., за 2013 р. – 20159 тис. грн.

Водовідведення: планові показники економії енергоресурсів при реалізації заходів, передбачених програмою складають:

- заходи, спрямовані на підвищення енергоефективності виробництва – 30,4 млн. грн.;
- заходи з енергозбереження за рахунок реалізації інвестиційних проєктів:
 - електроенергія – 93,3 млн. кВт/год на рік;
 - тепло – 90,7 Гкал на рік;
 - газ – 1,25 млн.м³ на рік.

Передбачається зростання обсягу відпуску води за рахунок:

- встановлення будинкових приладів обліку води. Це дасть до-

датково доходів за 2011 р. – 9874 тис. грн., за 2012 р. – 10902 тис. грн., за 2013 р. – 13885 тис. грн.;

➤ врегулювання відносин з теплопостачальними підприємствами відповідно до Податкового кодексу України (ст.14, п. 14.1.191), де визначено, що вода – товар, та внесення змін до рішення Харківського виконкому №256 від 09.04.1997 р. в частині розрахунків за воду, відпущену на підігрів, також відповідно до Правил користування системами централізованого водопостачання, призведе до збільшення обсягу відпуску води приблизно на 22 млн. м³, а доход від реалізації збільшиться за 2011 р. – на 41344 тис. грн., за 2012 р. – на 4307 тис. грн., за 2013 р. – на 7110 тис. грн.

Таким чином, в умовах концентрації підприємством буде досягнута беззбитковість за рахунок наступних заходів (таблиця).

Заходи щодо беззбитковості підприємства, тис. грн.

	Заходи	2011 р. у порівнянні з 2010 р.	2012 р. у порівнянні з 2011 р.	2013 р. у порівнянні з 2012 р.
1	Збільшення доходів:	+80016	+35779	+80648
1.1	Щоквартальна індексація тарифів на послугу централізованого водопостачання у зв'язку зі зростанням тарифу на електричну енергію	+28798	+20570	+59653
1.2	Встановлення побутових приладів обліку дозволить зменшити невиробничі втрати води та збільшити обсяг відпуску на 5%	+9874	+10902	+13885
1.3	Врегулювання відносин з теплопостачальними підприємствами	+41344	+4307	+7110
2	Зменшення витрат:	-80340	-15136	-20159
2.1	Скорочення чисельності працівників підприємства	-69120	–	–
2.2	Впровадження програми енерго-, ресурсозбереження	-11220	-15136	-20159

Крім того, проведення вищезначених заходів дозволить стримувати зростання тарифів на послугу з централізованого водопостачання. Так, відповідно до висновків Державної інспекції з контролю за цінами в Харківській області середньовиважений тариф повинен бути значно вищий, ніж діючий сьогодні, а в умовах концентрації середньозважений тариф на послугу з централізованого водопостачання можна буде суттєво зменшити (рис.1).

Таким чином, зменшення тарифу на послугу з централізованого водопостачання в умовах концентрації складе більше ніж 36%.

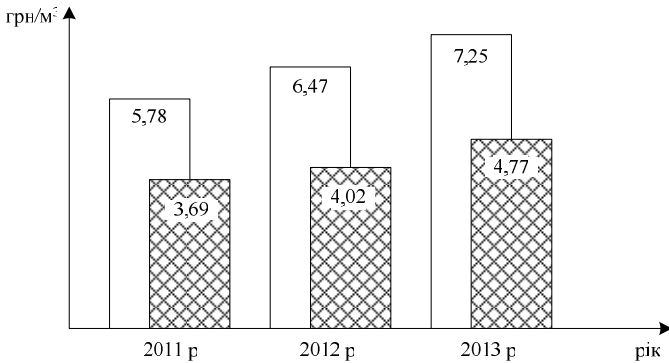

Рис.1 – Середньозважений тариф на послугу з централізованого водопостачання з урахуванням ПДВ:

□ – без проведення концентрації; ▨ – в умовах концентрації.

Підприємства водопостачання та водовідведення в умовах концентрації матимуть можливість отримувати прибуток від своєї діяльності. Так, по водопостачанню точка беззбитковості припадає вже на 2012 р., а по водовідведенню – на 2013 р. (рис.2).

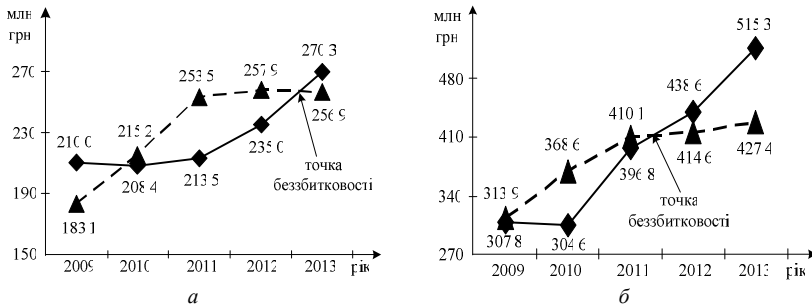

Рис.2 – Доходи та витрати на послуги водовідведення (а) та водопостачання (б):

(—■— — доходи; - -■- - витрати).

Концентрація двох підприємств є привабливою для інвесторів, тому що крупні приватні інвестори неохоче інвестують об'єкти водопостачання та водовідведення, які використовуються для обслуговування малої кількості споживачів.

Заплановані капітальні інвестиції згідно з бізнес-планом на 2011-2013 рр. за видами діяльності наведено на рис.3

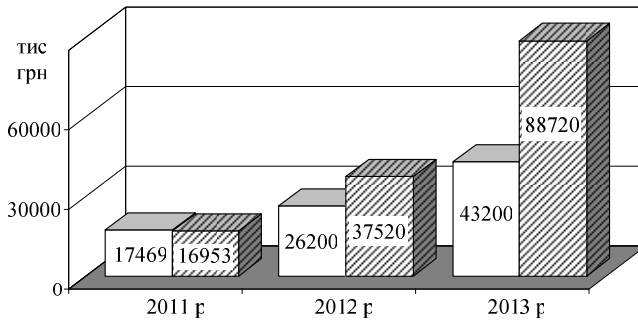

Рис.3 – Капітальні інвестиції згідно з бізнес-планом на 2011-2013 рр.
за видами діяльності:

(– водовідведення; – водопостачання).

Позитивний ефект для суспільних інтересів за рахунок:

- удосконалення виробництва:
 - єдина система обліку обсягу послуг з водопостачання та водовідведення;
 - підвищення рівня організації виробництва та умов організації праці шляхом удосконалення операційно-виробничого планування, систем управління, матеріально-технічного забезпечення господарської діяльності (єдині диспетчеризація, логістика, впровадження системи моніторингу роботи автотранспорту “GPS навігатор” в режимі “on-line”, централізація управлінських функцій тощо);
 - удосконалення каналів збуту та розширення кола споживачів послуг, оптимізація організаційної структури Департаменту збуту з метою створення системи більш якісного обслуговування абонентів, забезпечення єдиної інформаційної політики при роботі з абонентами;
 - розширення можливостей Контакт-центру підприємства з метою підвищення якості обслуговування абонентів та активізації збору платежів за надані послуги;
- техніко-технологічного, економічного розвитку:
 - підвищення рівня технологічного процесу виробництва, транспортування і надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення шляхом здійснення заходів щодо автоматизації та механізації виробництва, заміни амортизованих мереж і обладнання (впровадження програмного комплексу “Інформаційно-аналітична система оперативно-диспетчер-

ського управління технологічними процесами”, що забезпечує автоматизацію робочих місць на насосних станціях та експлуатаційних ділянках; мобільна корпоративна мережа підприємства; розвиток телекомунікаційної системи; модернізація та обслуговування комп’ютерної техніки підприємства (комп’ютерного парку, периферійних пристроїв, телекомунікаційних засобів));

- технічне переоснащення підприємства на основі широкого використання передових вітчизняних та зарубіжних науково-технічних досягнень щодо застосування прогресивних енергозберігаючих технологій, що дозволяють радикально знизити показники використання енергетичних і матеріальних ресурсів, необхідних для виробництва послуг, в тому числі використання альтернативних джерел енергії;
- розроблення та застосування уніфікованих технічних умов (одержання дозволів на водопостачання та водовідведення за принципом “єдиного вікна”);
- раціоналізації виробництва тощо:
 - забезпечення ефективного використання науково-технічного потенціалу та кадрових ресурсів підприємства (впровадження установок для проведення моніторингу стану водоводів та колекторів, пристроїв для відключення водопостачання та водовідведення, програмних розробок та ін.) [4, 5].

Очікувані результати:

- оптимізація організаційної структури підприємства, що дозволяє виключити дублювання посадових функцій, підвищити керованість структури і ефективність роботи робітників відповідно до сучасних вимог і перспектив розвитку галузі;
- підвищення якості надання послуг з водопостачання, водовідведення, які відповідатимуть стандартам якості та економічно обґрунтованим тарифам, достатнім для ефективної роботи в умовах ринкових відносин, які за доступністю та якістю будуть порівнянні з показниками кращих європейських компаній аналогічного профілю;
- проведення робіт з реконструкції, модернізації, заміни зношеного обладнання та устаткування, що забезпечить оновлення основних фондів, підвищення ефективності їх використання, стабільну роботу і розвиток підприємства, екологічну безпеку регіону в цілому;
- забезпечення виробництва матеріальними, трудовими та фінансовими ресурсами в необхідному обсязі, зниження кредиторської та дебіторської заборгованостей;

- зменшення та оптимізація витрат і, як наслідок, позбавлення збитковості, залучення інвестицій для виконання завдань та заходів щодо підвищення ефективності та надійності роботи систем водопостачання і водовідведення міста.

Таким чином, у підприємств з'явиться можливість спрямувати кошти на модернізацію, реконструкцію та технічне переоснащення, проводити необхідні капітальні ремонти, провести заміну зношеного обладнання і устаткування та інше оновлення основних засобів; реалізацію пілотних проектів з реконструкції очисних споруд міста по впровадженню технологій, які забезпечать видалення з'єднань азоту та фосфору, провести часткове фінансування інвестиційних проектів.

1. Про житлово-комунальні послуги: Закон України №882-VI від 15 січня 2009 р. (із змінами та доповненнями).

2. Загальнодержавна програма реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2009-2014 роки // Урядовий кур'єр. – 2009. – № 140.

3. Шапочка М.К., Нестеренко Т.В. Управлінські аспекти реформування житлово-комунального господарства // Вісник СумДУ. Серія «Економіка». – Суми, 2009. – №1. – С.24-31.

4. Программа развития и реформирования коммунального предприятия канализационного хозяйства «Харьковкоммуночиствод» на 2010-2015 гг.

5. Шевченко Е.Ю., Прасол В.М. Направления реформирования КП КХ «Харьков-коммуночиствод» в соответствии с общегосударственной программой реформирования жилищно-коммунального хозяйства до 2014 года // Комунальне господарство міст: Наук.-техн. зб. Вип.96. – Харків: ХНАМГ, 2010. – С.41-50.

Отримано 24.04.2012

УДК 338.465

В.В.ТІТЯЄВ, канд. екон. наук, К.І.СВІРІДОВА

Харківська національна академія міського господарства

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ СТУПЕНЕВИХ ТАРИФІВ НА ПИТНУ ВОДУ

Розглядаються проблеми дефіциту водних ресурсів та соціально-економічна ефективність впровадження ступеневих тарифів на питну воду. Визначається методика розробки клієнто-орієнтованої стратегії для підприємств ВКГ на основі застосування механізму збалансованої системи показників.

Рассматриваются проблемы дефицита водных ресурсов и социально-экономическая эффективность внедрения ступенчатых тарифов на питьевую воду. Определяется методика разработки клиенто-ориентированной стратегии для предприятий ВКХ на основе применения механизма сбалансированной системы показателей.

The problems of deficit of water resources and socio-economic efficiency of introduction of step tariffs are examined on a drinking-water. Methodology of development of the strategy is determined for the enterprises of WKH on the basis of application of mechanism of the balanced system of indexes.